

DEİK VE BAIN&COMPANY İŞBİRLİĞİ İLE HAZIRLANAN YURTDIŞI YATIRIM ENDEKSİ 2017 RAPORU YAYIMLANDI

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) ve Bain & Company işbirliği ile hazırlanan 'Yurtdışı Yatırım Endeksi' raporu, düzenlenen basın toplantısı ile kamuoyuna sunuldu. Son yıllarda Türk şirketlerinin yurtdışı yatırımlara artan ilgisine dikkat çeken rapor, yatırım coğrafyalarının risk ve potansiyelini Türk yatırımcılar açısından değerlendiriyor. Önceki yıla kıyasla endekste yüksek gelirli ülkeler sınıfında ABD ve orta gelirli ülkeler sınıfında Çin liderliğini korurken; düşük gelirli ülkeler sınıfında ise Azerbaycan ilk sırada yer aldı. Avrupa ülkeleri ise cazibesini korurken, İngiltere ve Rusya önceki seneye göre yükselişe geçti.

17 Mayıs 2017, İstanbul - Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Yurtdışı Yatırımlar İş Konseyi ve Bain & Company tarafından, Türk şirketlerine yönelik geliştirilen 2017 yılı Yurtdışı Yatırım Endeksi açıklandı. Endeks, Türk yatırımcılar açısından önem arz eden seçilmiş belli başlı kriterlere göre dünya ülkelerini derecelendiriyor. Dönemsel olarak hazırlanan endeks, yatırım yapılacak ülkenin iç dinamiklerinin yatırım önceliklerini etkilediği gerçeğinden hareketle bu yıl ülkeleri; yüksek, orta ve düşük gelirli olmak üzere 3 grupta inceliyor.

'2017 Yurtdışı Yatırım Endeksi'ne ilişkin yaptığı açıklamada **DEİK Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Cihad Vardan**, Türk şirketlerinin yurtdışında gerçekleştirdiği birleşme ve satın alma veya sıfırdan yatırımlarıyla küresel bir oyuncu olmak adına kendi kategorisinde parlayan bir yıldız konumunda olduğunu söyledi. Yurtdışı yatırımların son 15 yılda 10 kat arttığını ve artış trendinin de yükselerek sürdürdüğünü belirten DEİK Başkanı Vardan, Türk şirketlerinin önceliklerinin, motivasyonlarını ve kaygılarını yansıtmaktan uzak olduğunu söyledi. DEİK/Yurtdışı Yatırımlar İş Konseyi'nin, endeksi tasarlararken, Türk şirketlerinin hassasiyetlerini önceliklendiren bir yaklaşım izlediğini belirten Başkan Vardan, "Çalışmalarımızı belkemiğimizi oluşturan İş Konseyi sayımız da artmış durumda. Bugün 128'i ülke bazında olmak üzere, 135 İş Konseyimizle faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. Tabir-i caizse, dünyanın ayak basılmadık, temasa geçilmedik ülkesi kalsın istemiyoruz. Ayrıca bu ülkelerde sadece ürün alıp satmak yerine; nasıl ve hangi yatırımlarla iş adamlarımızın gelişmesini sağlarız diye devamlı düşünüyoruz. Yani bir yandan yeni ve ileri teknolojilerde yabancı firmaları ülkemize çekmeye çalışırken, diğer yandan da firmalarımızın yatırım yapmalarının çok uygun ve kârlı olduğunu düşündüğümüz ülkelere gitmeleri yönünde öneriler geliştirmeye çalışıyoruz" dedi. DEİK Başkanı Vardan, Yurtdışı Yatırım Endeksi'nin alanında Türkiye'de yapılan ilk ve tek çalışma olduğunu hatırlattı ve birçok uluslararası kuruluş, danışmanlık şirketi, bankanın hazırladığı yatırım endeksi çalışmalarının Türk şirketlerinin önceliklerini, motivasyonlarını ve kaygılarını yansıtmaktan uzak olduğunu sözlerine ekledi.

DEİK Yurtdışı Yatırımlar İş Konseyi Başkanı ve Bain & Company Şirket Ortağı Volkan Kara ise rapora ilişkin değerlendirmesinde; “Bu yılki raporumuzun bulgularından da görüleceği üzere önceki yıla kıyasla küresel yatırım akışlarında hafif bir dalgalanma yaşandığı görülse de yurtdışına giden Türk yatırımlarında son yıllarda yakalanan hızın fazla altına inilmemiştir. Cılız küresel ekonomik ve ticari büyüme altında küresel yatırım akışları ise 2016 yılında % 13 düşerek yaklaşık 1,52 trilyon ABD dolarına ulaştı. Küresel birleşme ve satın almalar % 13'lük bir artış ile 831 milyar ABD dolarına ulaşarak, 2007 krizinden sonraki en yüksek düzeyine ulaşmıştır. Ne var ki yeni yatırımlar sınırlı sayıda ülkede gerçekleştirilen büyük altyapı projelerinin tetiklemesi ile bir önceki yıla göre ancak % 5 artış göstererek 810 milyar ABD Doları'na ulaştı. Bu bağlamda Türk şirketlerinin dış yatırımlarda 2016 performansını olumlu değerlendiriyorum. Endekste son dönem Türk yatırımcılarının davranışlarına paralel olarak yatırım adreslerinin seçiminde; başta Balkan ülkeleri ve komşu coğrafyalar olmak üzere, organik ticari bağı olan ülkeler ve politik ilişkilerin hareketlendiği ülkeler öne çıktı. Üretim, turizm, altyapı, enerji, gıda ve perakende ise en fazla yatırım yapılan sektörler oldu.” Dış yatırım temasına yatırım yapmaya devam edeceklerini belirterek; “Kendi değer zincirinde üst basamaklara tırmanmak isteyen şirketler için dış yatırımlar elzem bir konu olmakla beraber, Türk ekonomisinin yapısal sorunlarını aşma noktasında sıçrama tahtası olabilir” dedi.

Metodolojisi DEİK Yurtdışı Yatırımlar İş Konseyi ve Bain&Company danışmanlarının katkıları ile hazırlanan endeks; dünya ülkelerini ‘iş yapma ortamı ve kalkınmışlık’, ‘know-how potansiyeli’, ‘iç ve komşu pazar büyüklükleri’, ‘mevzuat altyapısı’, ‘üretim ve hammadde maliyeti’, ‘Türkiye ile ilişkiler’ ana başlıkları altında belirlenen kriterler çerçevesinde değerlendiriyor. DEİK üyelerine dönük gerçekleştirilen dönemsel yatırımcı algı anketi sonuçları ile belirlenen kategoriler gelişmiş ülkelerin pek çoğunda yüksek performans olarak karşımıza çıkıyor. Türk yatırımcılar açısından cazip az kalkınmış ülkeleri de değerlendirmeye alabilmek adına bu yıl endeks 3 kategoride hazırlanmış bulunuyor. Böylelikle gelir seviyesine göre ayrılan ülkeler arasında nispi bir sıralama yapma imkânı yakalanıyor.

Raporda öne çıkan bölümler:

Önceki yıla kıyasla endekste yüksek gelirli ülkeler sınıfında ABD ve orta gelirli ülkeler sınıfında Çin liderliğini korurken; düşük gelirli ülkeler sınıfında ise Azerbaycan ilk sırada yer aldı. Avrupa ülkeleri ise cazibesini koruyor. İngiltere ve Rusya önceki seneye göre yükselişte.

Endekste yüksek gelirli ülkeler sınıfında ABD ve orta gelirli ülkeler sınıfında Çin liderliğini korurken; düşük gelirli ülkeler sınıfında ise Azerbaycan ilk sırada yer aldı. Türkiye'nin yatırım stoğunda en yüksek paya sahip olan Avrupa ülkeleri bu yıl da endekste önemli bir yer tutuyor. Endekste önceki yıla göre yükselişte olan Rusya ve İngiltere dikkat çekmekte. Brexit sonrası AB regülatif çerçevesinden ve sınırlamalarından sıyrılan İngiltere merkezli yatırımlar ve sektör oyuncuları, ölçeklerini büyütme noktasında önceki yıla kıyasla daha umutlu konumdalar. Rusya, Türkiye'nin mevcut yatırım stoğunun en fazla yoğunlaştığı ülke olarak siyasi ilişkilerin önceki yıla kıyasla düzene girmesi ile bu sene önemli bir yer ediniyor.

Dođu Avrupa űlkeleri, yatırım adresi olarak son yıllardaki çıkışını sürdürüyor. Polonya, Macaristan, Romanya gerek Türkiye’den gerek dünyadan özellikle imalat operasyonlarına dönük önemli miktarda yatırım çekmekte. Yine genişleyen AB ekseninde Baltık űlkeleri iş yapma ortamları ve uygun coğrafi lokasyonları ile endekste önemli bir yer ediniyor.

Düşen petrol fiyatlarının en çok etkilediği bölgeler olan Orta Dođu ve Avrasya bölgeleri, DEİK’in hesaplamalarına göre, bir önceki yıla kıyasla Türk menşeli yatırımlarda ciddi düşüş gözlemlenen bölgeler oldu. Ancak en fazla Türk yatırımını barındıran Rusya ile düzelmeye başlayan ilişkiler, yeni dönemde bu bölgenin bir önceki seneye nazaran biraz daha iyi değerlendirilmesine sebep oluyor. Endeks sonuçlarında da bir önceki yıla kıyasla Türkiye Cumhuriyetleri ve Rusya kendine önemli yer ediniyor.

Geçen yıla nazaran Asya-Pasifik bölgesine yatırım akışında 2 kat artış olduğu tespit edilmiştir. Ekonomi gündemimizde fazla rasyonel olmayan sebeplerle ikinci planda kalmış dünyanın bu sıcak yatırım adresi önemli fırsatları da hala barındırmakta. Ciddi bir Müslüman nüfusa da sahip bu űlkelere dönük gerek siyasi gerek ekonomik ilişkiler son bir yılda önemli mesafe katetmiş durumda. Şangay İşbirliği Örgütü Enerji Kulübü Dönem Başkanlığı, Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın Hindistan ve Çin ziyaretleri, kurumsal holdinglerimizin gerçekleştirdiği sıfırdan yatırımlar ve şirket satın alımları ile müteahhitlik şirketlerimizin bölgeye dönük aktif ilgisi önemli adımlar olarak nitelendiriliyor. Listeye girmeyi başaran Çin,

Hindistan, Endonezya ve Malezya yatırımcıların radarına giren önemli adresler olarak karşımıza çıkıyor.

2016 yılında yurtdışında 2,8 milyar ABD Dolarlık sıfırdan yatırım ve 3,7 milyar ABD Dolarlık birleşme ve satın alma işlemi gerçekleştirildi. Üretim, lojistik, turizm ve gıda sektörlerine yatırım ön plana çıktı.

Rapora göre; bölgesel ve küresel coğrafyada öne çıkmak isteyen Türk şirketleri, 2016 yılında yurtdışında 2,8 milyar ABD Dolarlık 85 sıfırdan yatırıma imza attı. (2015 yılında 2,4 milyar ABD Doları ve 52 yatırım). Buna ek olarak, yine 2016 yılında Türk şirketleri tarafından yurtdışında 3,7 milyar ABD Dolarlık 40 birleşme ve satın alma işlemi (2015 yılında 3,5 milyar ABD Doları ve 35 işlem) gerçekleştirildi. 2016 yılı ile birlikte son 10 yılda Türk şirketleri yurtdışında toplamda 290 adet 28 milyar ABD Dolarlık birleşme ve satın alma işlemi gerçekleştirmiş oldu.

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Hakkında

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK), Türk özel sektörünün dış ticaret, uluslararası yatırımlar, hizmetler, müteahhlik ve lojistik başta olmak üzere, dış ekonomik ilişkilerini yürütme, bu bağlamda yurt içi ve dışı yatırım imkânlarını araştırma, Türkiye'nin ihracatını artırmaya katkı sağlama ve benzeri iş geliştirme çalışmalarını koordine etmekle görevlidir. Bu amaçla 1986 yılında kurulan DEİK, 11 Eylül 2014'de çıkarılan 6552 sayılı kanunla yeni bir yapıya kavuşmuş, daha da güçlendirilerek "Türk özel sektörünün dış ekonomik ilişkilerini yürütme" görevini tamamiyle üstlenmiştir. Mayıs 2017 tarihi itibarıyla DEİK'in 101 kurucu kuruluşu, 127'si ülke bazlı toplam 135 iş konseyi ve bu konseyleri oluşturan 1000'nin üzerinde üye firması ve üye firmalarının da DEİK bünyesinde 2000'e yakın temsilcisi bulunmaktadır.

Bain & Company hakkında

"Bain & Company dünya iş liderlerinin sonuç almak istedikleri zaman başvurdukları yönetim danışmanlık firmasıdır. Bain müşterilerine strateji, operasyonlar, bilgi teknolojileri, organizasyon, girişim sermayesi, dijital dönüşüm ve strateji ile satın alma ve birleşmeler gibi konularda tavsiyelerde bulunur; müşterilerin kolayca yararlanabileceği pratik ve kapsamlı bilgiler sunar ve değişimi kalıcı hale getirecek yetkinlikler aktarır. Bain, başarısını müşterilerinin finansal sonuçlarına göre ölçer. Bain müşterileri borsada dört kat daha iyi performans göstermektedirler. 1973'te kurulan ve 36 ülkede 55 ofisi bulunan Bain, derin bir uzmanlığa ve her endüstriden ve sektörden şirketlerden oluşan geniş bir müşteri portföyüne sahiptir.